

Prinsjesdag in het nieuws 2019 - Primair onderwijs

Inhoudsopgave

Toelichting voor docenten	3
1. Prinsjesdag	6
2. Van wie zijn de plannen?	7
3. Troonrede	12
4. Het koffertje	14
5. Prinsjesdag en daarna	18
6. Discussie over de begroting	19

Prinsjesdag in het nieuws 2019 - Primair onderwijs is een uitgave van Nieuws in de klas. De opdrachten zijn bestemd voor scholieren in het primair onderwijs.

© Stichting Nieuws in de klas, Amsterdam

Uitgave augustus 2019

Samenstelling en redactie: Janneke van Wijk

Hoofdredactie: Chris van Hall

Eindredactie: Chris van Hall

Foto cover: FaceMePLS from The Hague, The Netherlands - De Glazen Koets - Prinsjesdag 2016, CC BY 2.0,

Met medewerking van: ProDemos

ISBN: 978-90-79802-07-4

Nieuws in de klas

Postbus 12040

1100 AA Amsterdam

t: 020-4309190

e: info@nieuwsindeklas.nl

w: www.nieuwsindeklas.nl

Het kopiëren van delen ten behoeve van het gebruik door leerlingen is onbeperkt toegestaan. Het kopiëren van enig onderdeel ten behoeve van elk ander gebruik is alleen toegestaan na schriftelijk verkregen toestemming van de uitgever.

Toelichting voor docenten

Voor u ligt *Prinsjesdag in het nieuws 2019* voor het primair onderwijs. Prinsjesdag is elk jaar op de derde dinsdag van september, dit jaar op 17 september. In deze bundel wordt veel aandacht besteed aan de tradities rond Prinsjesdag, zoals de troonrede en de hoedjes. Maar ook inhoudelijke onderwerpen komen aan de orde zoals het koffertje van de minister van Financiën met de rijksbegroting en de miljoenennota en de algemene beschouwingen. Uiteraard komt ook de berichtgeving over Prinsjesdag aan bod: hoe schrijven de verschillende nieuwsmedia over deze dag? Moeilijke begrippen, zoals begroting, komen tot leven door vergelijkingen te maken met het dagelijks leven, zoals het maken van een begroting voor een klassenfeestje. Op www.nieuwsindeklas.nl/prinsjesdag vindt u een overzicht van nieuwssites die Prinsjesdagdossiers bijhouden.

Gebruik nieuwsmedia

De opdrachten in deze bundel zijn van toepassing op Prinsjesdag 2019. Om deze te kunnen maken, zijn actuele nieuwsmedia onmisbaar. De lesuitgave is dan ook niet compleet zonder berichtgeving die verschijnt rond Prinsjesdag. We raden u daarom aan gebruik te maken van actuele nieuwsmedia in de klas. Nieuws in de klas stelt dag- en weekbladen kosteloos beschikbaar voor het onderwijs. U vraagt hiervoor de Nieuwsservice voor docenten en de Nieuwsservice Digitaal aan. De leerlingen kunnen dan in de klas het nieuws en de berichtgeving vergelijken en bespreken.

Nieuwsservice van Nieuws in de klas:

- **Nieuwsservice voor docenten:** U ontvangt twee weken lang twee exemplaren per dag van één of meerdere dag- en weekbladen naar keuze op school of bij u thuis
- **Nieuwsservice Digitaal:** Met de Nieuwsservice Digitaal krijgen docenten en leerlingen toegang tot de digitale edities van nieuwstitels. Docenten kunnen kosteloos tweemaal per jaar, vier weken toegang krijgen per nieuwstitel.

* Zie voor de voorwaarden: <https://www.nieuwsindeklas.nl/onze-diensten/>

Let op dat bij het aanvragen van de Bezorgdienst een verwerkingstijd van minimaal één week gehanteerd wordt. Indien u de nieuwstitels in de week van Prinsjesdag wilt ontvangen, dient uw aanvraag uiterlijk **zondag 8 september** 2019 binnen te zijn. Wilt u al een week eerder het nieuws ontvangen dan dient uw aanvraag **1 september** binnen te zijn. Dit geldt ook voor de aanvraag van de Nieuwsservice Digitaal.

NB: De begroting verschijnt in de woensdagkranten na Prinsjesdag (dit jaar op 18 september).

Niveau

De opdrachten in deze bundel zijn gericht op de bovenbouw van het primair onderwijs. Sommige docenten gebruiken delen van de uitgave ook in groep 5/6.

Over Nieuws in de klas

Nieuws in de klas biedt docenten en leerkrachten in het primair en voortgezet onderwijs de mogelijkheid nieuwsmedia, zowel op papier als digitaal, in te zetten als lesinstrument ter bevordering van taalvaardigheid, mediawijsheid en burgerschap. De stichting is het educatieplatform van NDP Nieuwsmedia, de brancheorganisatie voor nieuwsbedrijven.

Antwoorden

In deze toelichting staan de antwoorden die tijdens het maken van de lesbundel bekend zijn. De overige antwoorden op de vragen zijn nog niet bekend (zoals de begroting van 2020) of ze zijn naar eigen invulling (zoals het zoeken van nieuwsberichten).

Pagina 7-8

Opdracht 1:

1. Mark Rutte (VVD): minister-president, minister van Algemene Zaken	G
2. Hugo de Jonge (CDA): minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport
(ook viceminister president)	H
3. Kajsa Ollongren (D66): minister van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties
(ook viceminister president)	B
4. Carola Schouten (ChristenUnie): minister van Landbouw,
Natuur en Voedselkwaliteit (ook viceminister-president)	M
5. Stef Blok (VVD): minister van Buitenlandse Zaken	E
6. Sigrid Kaag (D66): minister voor Buitenlandse Handel
en Ontwikkelingssamenwerking	J
7. Ferdinand Grapperhaus (CDA): minister van Justitie en Veiligheid	K
8. Sander Dekker (VVD): minister voor Rechtsbescherming	C
9. Ingrid van Engelshoven(D66): minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap	L
10. Arie Slob (ChristenUnie): minister voor Basis- en Voortgezet Onderwijs	P
11. Wopke Hoekstra (CDA): minister van Financiën	D
12. Ank Bijleveld (CDA): minister van Defensie	N
13. Cora van Nieuwenhuizen (VVD): minister van Infrastructuur en Waterstaat	F
14. Eric Wiebes (VVD): minister van Economische Zaken en Klimaat	A
15. Wouter Koolmees (D66): minister van Sociale Zaken en Werkgelegenheid	I
16. Bruno Bruins (VVD): minister voor Medische Zorg en Sport	O

Pagina 10

Opdracht 3:

- a. Mark Rutte

Opdracht 4:

- a. Ingrid van Engelshoven en Arie Slob
b. Ingrid van Engelshoven is ook verantwoordelijk voor cultuur en wetenschap

Pagina 12

Opdracht 1:

Het is de traditie dat de koning de troonrede voorleest. De koning is ceremonieel staatshoofd, de ministers zijn verantwoordelijk

Opdracht 2:

- b. Leden van de Staten-Generaal
c. De leden van de Eerste en Tweede Kamer, oftewel het parlement

Pagina 15

Opdracht 4:

a. De rijksbegroting gaat over miljoenen euro's. De begroting is zelfs zo groot dat het eigenlijk over miljarden gaat en zou daarom ook de miljardennota kunnen heten

Pagina 18

Opdracht 1:

De koning is ceremonieel staatshoofd, de ministers zijn verantwoordelijk

Opdracht 3:

- a. VVD, D66, CDA, ChristenUnie
- b. PvdA, 50PLUS, GroenLinks, PVV, PvdD, SP, SGP, FvD, DENK
- c. Oppositie

Pagina 19-20

Opdracht 1:

A. Lodewijk Asscher	I. Kees van der Staaij
B. Klaas Dijkhoff	J. Lilian Marijnissen
C. Jesse Klaver	K. Pieter Heerma
D. Henk Krol	L. Tunahan Kuzu
E. Rob Jetten	M. Gert-Jan Segers
F. Marianne Thieme	
G. Geert Wilders	
H. Thierry Baudet	

1. Prinsjesdag

Stel je voor: je komt na de zomervakantie op school. Dan wil je toch wel weten wat er het komende jaar allemaal gaat gebeuren. De meesters en juffen van de school weten dat en hebben hard gewerkt om een mooi verhaal te schrijven. Daarin staan in het kort alle plannen van de school (bijv. over leuke schoolreisjes, maar ook over wat te doen met vervelende leerlingen). Dit verhaal wordt op een feestelijke gebeurtenis voorgelezen. De juffen en meesters komen in nette kleren in een speciaal voertuig naar school en lezen de plannen voor.

Zo gaat het eigenlijk ook op de derde dinsdag van september. Dan is het Prinsjesdag. De koning komt in een koets naar het Binnenhof in Den Haag. In de Ridderzaal leest hij de troonrede voor. In de troonrede staan de plannen van de regering voor het komende jaar. Wist je dat Prinsjesdag al meer dan 200 jaar bestaat?

Foto: rijksoverheid.nl

Opdracht 1

Pak een krant van woensdag 18 september of zoek in de Nieuwsservice Digitaal en kijk of je de volgende onderwerpen in het nieuws terug kunt vinden. Maak met de klas of met een groepje een muurkrant. Schrijf bovenaan om welk onderwerp het gaat en leg kort uit wat het met Prinsjesdag te maken heeft. Plak daaronder een bericht of artikel dat over dat onderwerp gaat.

- Koning Willem-Alexander
- Gouden koets
- Glazen koets
- Minister van Financiën
- Koffertje
- Miljoenennota
- Rijksbegroting
- Troonrede
- Balkonscène
- Hoeden

2. Van wie zijn de plannen?

Opdracht 1

Hieronder zie je de foto's van de ministers die in het kabinet zitten. Zoek in het nieuws op wie de ministers zijn en vul op de volgende pagina het schema in met de juiste letter bij de juiste naam. Schrijf ook op over welke gebieden deze ministers gaan.

Foto's: rijksoverheid.nl

letter

- 1 Mark Rutte
minister van
- 2 Hugo de Jonge
minister van
- 3 Kajsa Ollongren
minister van
- 4 Carola Schouten
minister van
- 5 Stef Blok
minister van
- 6 Sigrid Kaag
minister voor
- 7 Ferdinand Grapperhaus
minister van
- 8 Sander Dekker
minister voor
- 9 Ingrid van Engelshoven
minister van
- 10 Arie Slob
minister voor
- 11 Wopke Hoekstra
minister van
- 12 Ank Bijleveld
minister van
- 13 Cora van Nieuwenhuizen
minister van
- 14 Eric Wiebes
minister van.....
- 15 Wouter Koolmees
minister van
- 16 Bruno Bruins
minister voor

Opdracht 2

Probeer in berichtgeving van deze week nieuws te vinden over ten minste twee ministers.

Waarom zijn ze in het nieuws? Vul hieronder in met bronvermelding.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur*	Datum
Minister + waarom in het nieuws?			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Minister + waarom in het nieuws?			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Minister + waarom in het nieuws?			
.....			
.....			
.....			
.....			

*Over naam auteur: Vermeld hier de naam van de auteur indien bekend.

Opdracht 3

a. Wie is de minister-president?

.....

b. Zoek een nieuwsbericht over de minister-president.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Waar gaat het bericht over?			
.....			
.....			
.....			
.....			

Opdracht 4

a. Welke ministers gaan er over scholen?

.....

b. Wat doen hij/zij nog meer?

.....

Opdracht 5

Noem twee ministers waar jij wel eens van gehoord hebt. Schrijf erachter waar je ze van kent.

.....

.....

.....

.....

Opdracht 6

Noem twee ministers waar je tot nu toe nooit van gehoord had. Zoek twee berichten waarin deze ministers genoemd worden.

a.

Wat is de naam van de minister?

.....

Waarom is de minister in het nieuws? Omschrijf het bericht.

.....
.....
.....

Waar heb je het bericht gevonden?

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

b.

Wat is de naam van de minister?

.....

Waarom is de minister in het nieuws? Omschrijf het bericht.

.....
.....
.....

Waar heb je het bericht gevonden?

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

3. Troonrede

De troonrede is een lange toespraak. Daarin vertelt de koning hoe het met Nederland gaat. Er is heel veel te vertellen over wat er in Nederland gebeurt. De koning vertelt wat de belangrijkste onderwerpen zijn en wat de regering wil gaan doen.

Opdracht 1

Eigenlijk schrijft de koning niet zelf de troonrede. De minister-president schrijft samen met de andere ministers de troonrede voor de koning. Waarom leest de minister-president de troonrede niet zelf voor?

.....
.....
.....
.....

Opdracht 2

Zoek in de krant van woensdag 18 september, de dag na Prinsjesdag, de troonrede op.

a. Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

b. Hoe begint de troonrede?

.....
.....
.....
.....

c. Wie bedoelt de koning daarmee?

.....
.....
.....
.....

Opdracht 3

Iedereen maakt zijn eigen troonrede. Doe alsof jij de koning of koningin bent van de klas. Je klasgenoten zijn de inwoners van het land. Vertel in je troonrede hoe het gaat met de klas en wat er komend jaar moet gaan gebeuren.

Leden van groep van,
(vul hier je groep en school in)

Het gaat goed met deze klas, (vul maar aan...)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

4. Het koffertje

In het koffertje dat de minister van Financiën meebrengt, zit de begroting van het volgende jaar. Een begroting is eigenlijk een plan over geld. In dat plan staat hoeveel geld wordt uitgegeven door de regering en waar dat geld vandaan moet komen. De regering maakt dus op Prinsjesdag bekend wat de plannen zijn voor het komende jaar, wat al die plannen uit de troonrede gaan kosten en waar ze dat geld vandaan denkt te halen.

Opdracht 1

Maak met een groepje een begroting voor een klassenfeestje. Bedenk wie alles gaat betalen en wat er gaat gebeuren. Denk bijvoorbeeld aan eten, drinken, toegangsgeld voor de bioscoop en reiskosten. En hoe komen jullie aan inkomsten: moet iedereen zelf betalen of vraag je geld aan de ouders? De totale inkomsten en uitgaven moeten gelijk uitkomen.

inkomsten		uitgaven	
kaartjes verkopen		bekertjes	
verkopen van hapjes		bordjes	
bijdrage van ouders		drinken	
...		reiskosten	
		hapjes	
		toegangskaartjes	
	+	...	+
Totaal Inkomsten		Totaal uitgaven	

Opdracht 2

Kijk nog eens goed naar de zojuist gemaakte begroting. Stel je voor dat het eten veel duurder wordt dan jullie hadden bedacht. Wat moet er dan veranderen aan de begroting?

.....

.....

.....

.....

Opdracht 3

a. Binnen een groep is niet iedereen het altijd meteen eens. Wat is een goede manier om het eens te worden?

.....

.....

.....

b. Presenteer jullie begroting aan de klas. Hoe reageert de klas?

.....

.....

Opdracht 4

a. De toelichting op de rijksbegroting heet de miljoenennota. Waarom is dat zo?

.....

.....

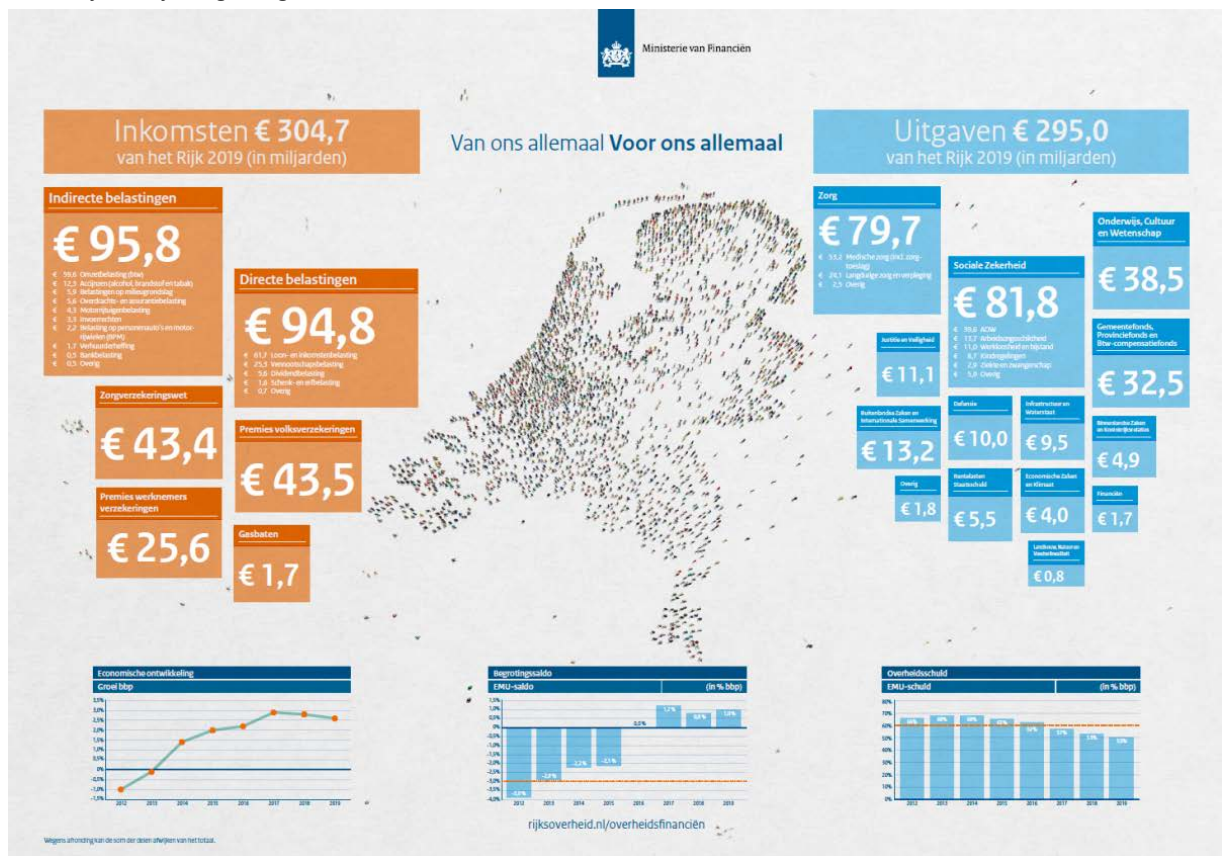
.....

b. Bedenk een naam voor jullie eigen begroting.

.....

.....

Hier zie je de rijksbegroting van 2019.

Bron: rijksoverheid.nl

In de krant van 18 september staat de begroting van 2020. Zoek deze begroting op in de krant en knip hem uit. Gebruik deze bij de opdrachten hieronder.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

Opdracht 5

a. Hoeveel is het kabinet van plan uit te geven in 2020 (de uitgaven)?

.....

b. Hoeveel denkt het kabinet te ontvangen in 2020 (de inkomsten)?

.....

c. Wat is het verschil?

.....

d. Is dit een tekort of een overschot?

.....

e. Wat is de naam van dit verschil?

.....

Opdracht 6

Vergelijk de figuur op pagina 16 met de nieuwe begroting van 2020 die je hebt gevonden.

a. Wordt er in 2020 bezuinigd (minder uitgegeven) op onderwijs?

.....

.....

b. Zoek in het nieuws een maatregel die het kabinet wil nemen om te bezuinigen. Noteer de naam van het artikel en de maatregel.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Maatregel			
.....			
.....			
.....			
.....			

Opdracht 7

a. Kijk naar de inkomsten voor 2020. Waar verwacht het kabinet het meest aan te verdienen? Maak een top 3 van inkomsten.

- 1
- 2.....
3.

b. Kijk naar de uitgaven voor 2020. Waar wil het kabinet het meest aan uitgeven? Maak een top 3 van uitgaven.

1.
2.
3.

Foto: rijksoverheid.nl

5. Prinsjesdag en daarna

De dagen direct na Prinsjesdag mogen de partijen in de Tweede Kamer reageren op de begroting. Dit zijn de Algemene Beschouwingen. Eerst komen alle fractievoorzitters aan het woord. Daarna mag de minister-president hierop reageren. Dan mogen de fractievoorzitters weer reageren en veranderingen voorstellen. Daar reageert de minister-president weer op.

Opdracht 1

Waarom gaat de koning niet zelf in discussie met de Tweede Kamer?

.....
.....
.....

Opdracht 2

Zoek in het nieuws van donderdag, vrijdag of zaterdag foto's en artikelen over de Algemene Beschouwingen.

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum

Welke fractievoorzitters krijgen de meeste aandacht?

.....
.....
.....

Opdracht 3

a. Een aantal partijen in de Tweede Kamer heeft ministers in de regering. Welke partijen zijn dat?

.....
.....
.....

b. De rest van de partijen in de Tweede Kamer heeft geen ministers in de regering. Welke partijen zijn dit?

.....
.....
.....

c. De partijen die samen de regering vormen, worden de coalitie genoemd. Vaak wordt een woord gebruikt voor de rest van de partijen - ook al zijn deze partijen het vaak niet met elkaar eens. Welk woord?

.....
.....

6. Discussie over de begroting

In de Tweede Kamer wordt gediscussieerd over de rijksbegroting en de miljoenennota. De ministers bedenken plannen en kunnen ze laten uitvoeren. Voordat ze hun plannen kunnen uitvoeren, moeten de Tweede en Eerste Kamer goedkeuring geven over de verdeling van het geld in de begroting. In de Tweede Kamer zitten 13 partijen. Elke partij heeft een fractievoorzitter. Deze is vaak het gezicht van de partij, ook al zitten er meer mensen van die partij in de Tweede Kamer. De fractievoorzitters mogen als eerste reageren op de begroting en de miljoenennota.

Opdracht 1

Wie is wie? Vul in onder de foto's: Henk Krol, Pieter Heerma, Jesse Klaver, Rob Jetten, Lilian Marijnissen, Tunahan Kuzu, Gert-Jan Segers, Kees van der Staaij, Lodewijk Asscher, Marianne Thieme, Thierry Baudet, Geert Wilders, Klaas Dijkhoff.

A. Naam:

.....

Politieke partij:
PvdA

B. Naam:

.....

Politieke partij:
VVD

C. Naam:

.....

Politieke partij:
GroenLinks

D. Naam:

.....

Politieke partij:
50PLUS

E. Naam:

.....

Politieke partij:
D66

F. Naam:

.....

Politieke partij:
PvdD

G. Naam:

.....

Politieke partij:
PVV

H. Naam:

I. Naam:

J. Naam:

.....

Politieke partij:
FvD

Politieke partij:
SGP

Politieke partij:
SP

K. Naam:

L. Naam:

M. Naam:

.....

Politieke partij:
CDA

Politieke partij:
DENK

Politieke partij:
ChristenUnie

Foto's: tweedekamer.nl, Martine van Bommel [CC BY-SA 4.0], Partij van de Arbeid from Amsterdam, Nederland [CC BY 2.0], Elvike Imelman [CC BY-SA 4.0]

Opdracht 2

Zoek in het nieuws de reacties van drie fractievoorzitters en vul in de schema's op de volgende pagina in: de bronvermelding, de partij van de fractievoorzitter, is hij/zij tevreden over de plannen van het kabinet en zit de partij van de fractievoorzitter kabinet (de coalitie) of in de oppositie?

Bronvermelding:

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Partij:			
Tevreden?:			
Partij in kabinet of oppositie:			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Partij:			
Tevreden?:			
Partij in kabinet of oppositie:			
.....			
.....			
.....			
.....			

Medium (bijv. krant, online, tv)	Titel bericht	Naam auteur	Datum
Partij:			
Tevreden?:			
Partij in kabinet of oppositie:			
.....			
.....			
.....			
.....			

Wil je toetsen of je alles weet van Prinsjesdag? Doe dan de quiz van Prodemos.

<https://prodemos.nl/leren/oa-prinsjesdag-2014-quiz-de-slimste-leerling/>